

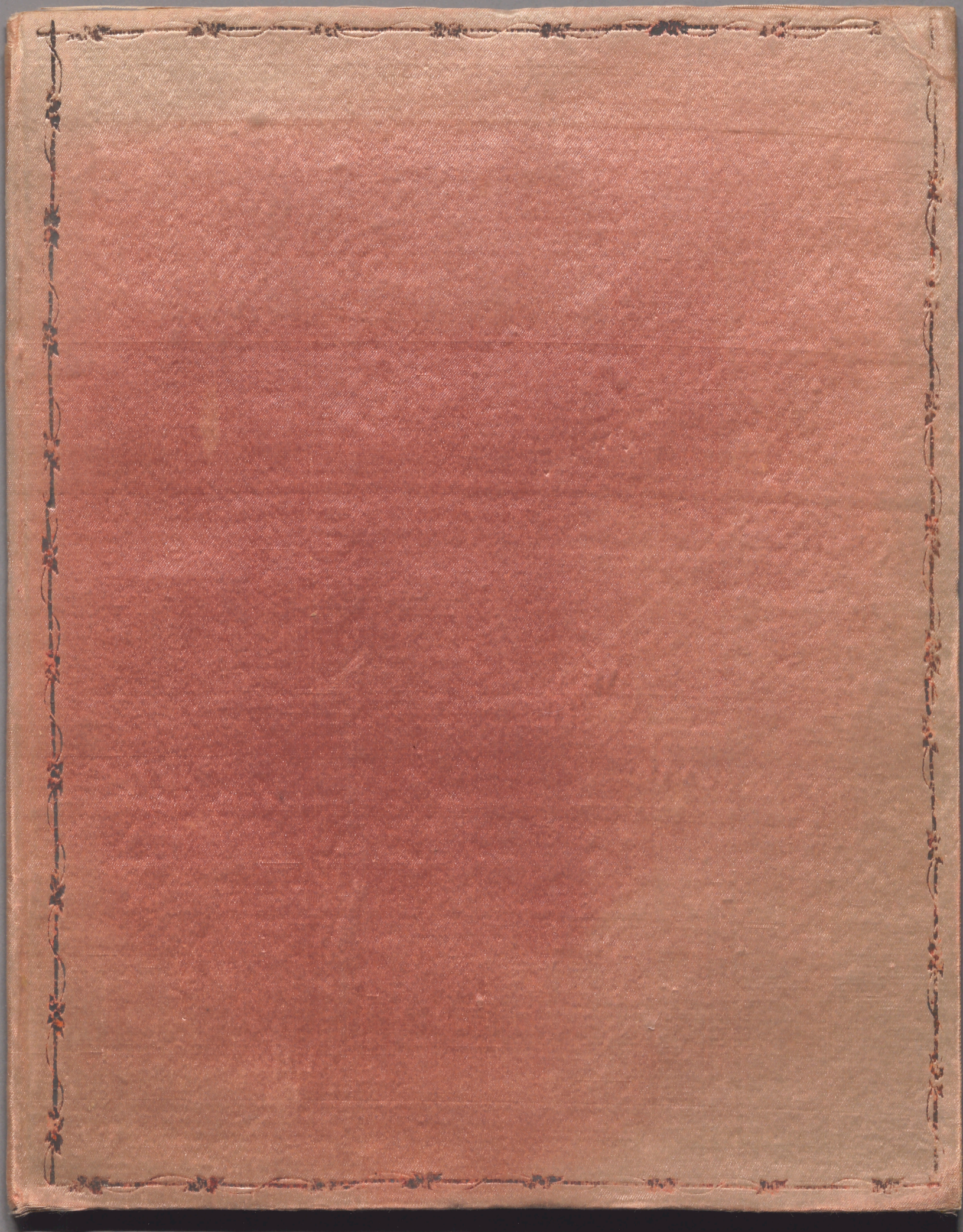
Underdånigste tal, holdne i
Upsala academie den 15 nov.
1786. då hans kongl...

Neikter, Jacob Fredrik,

1700-1829 81 Ca Gust. IV Ad. 4:o

National Library
of Sweden

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

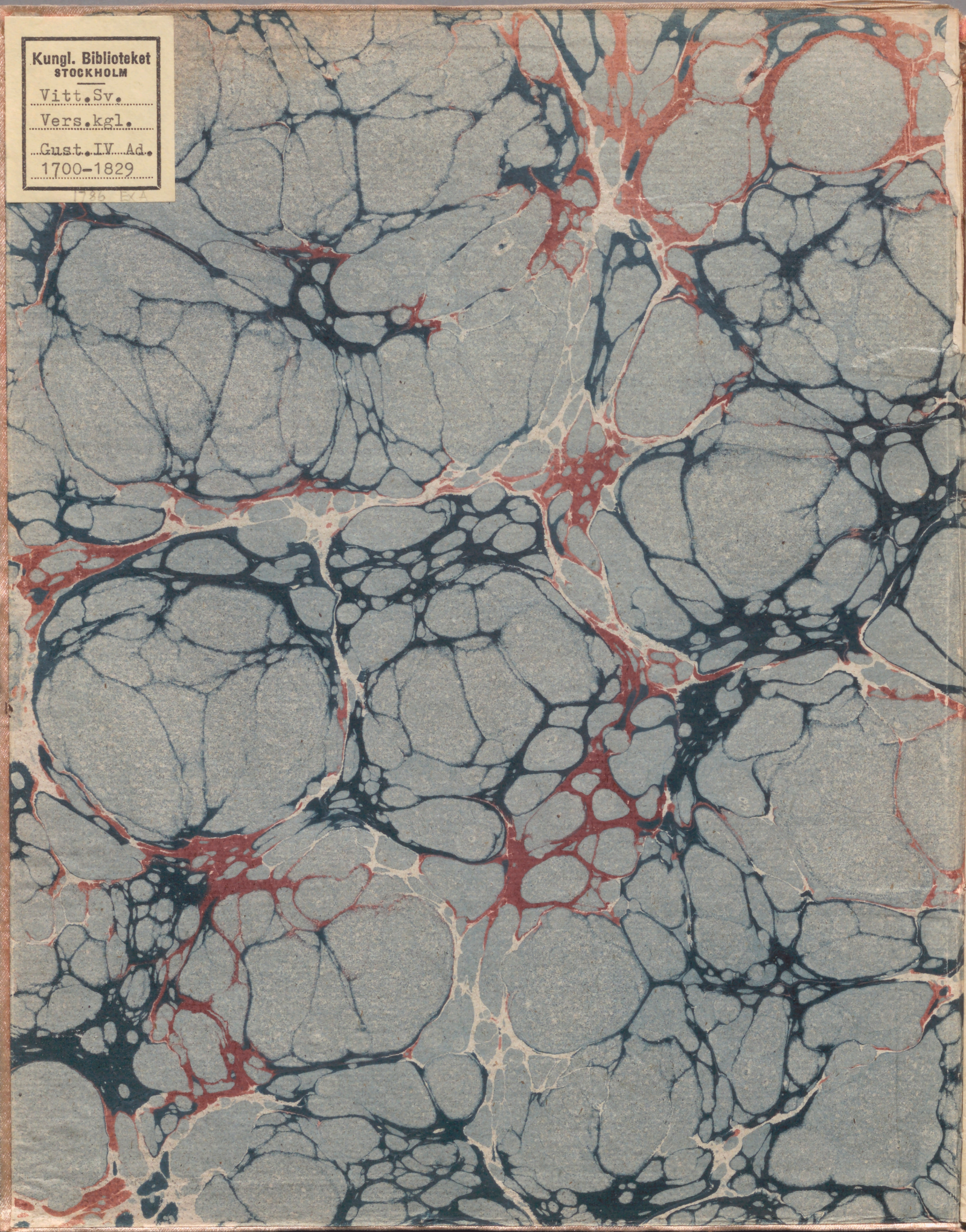
Vitt. Sv.

Vers. kgl.

Gust. IV. Ad.

1700-1829

1786 Ex A

UNDERDÄNKIGT

TAL,

HOLDNE I UPSALA AKADEMIE

DEN 15 NOV 1786

DA

ILNS KONGL. HOCHST

KRONPRINZEN,

AV

ACADEMIENS CANCELLER,

KUNDETT BEKÄNDE AFHÖRA ÖPPROFNINGEN

THESER.

AV

JACOB FREDRIC NEIKTER

ÖFR FÖRVARADES

PEHR HENRIC LILJENSPARKE

UPSALA.

BEKÄNDE AV BOKHÅNDLAREN JONAS EDVÄN

El.

No. 11
S. 11
L. 11
11
11

Ex. A.

THE
 UNIVERSITY OF
 THE STATE OF
 NEW YORK
 THE
 STATE ARCHIVES
 ALBANY, N. Y.
 1887

UNDERDÅNIGSTE
TAL,
HOLDNE I UPSALA ACADEMIE
DEN 15 NOV. 1786.

DÅ

HANS KONGL. HÖGHET

KRONPRINSEN,

SÅSOM

ACADEMIENS CANCELLER,

NÅDIGAST BEHAGADE AFHÖRA OMPRÖFNINGEN

AF DE

THESER,

SOM UTGÅFVOS

AF

JACOB FREDRIC NEIKTER,

OCH FÖRSVARADES

AF

PEHR HENRIC LILJENSPARRE.

UPSALA,

TRYCKTE HOS DIRECTEUREN JOHAN EDMAN.

För Aften.

HÖGBORNE FÖRSTE,
ALLERNÄDIGSTE KRONPRINS.

ET troget folk önskar, at se och känna de FÖRSTAR, som För-
synen har utsedt at en gång styra et älskadt Fosterland.
EDERS KONGL. HÖGHET finner på detta rum en talrik ungdom

famlad. I Dess lifliga och känslofulla tåflan at få nalkas och omgifva sin UNGDOMS-FÖRSTE, tåktes EDERS KONGL. HÖGHET igenkänna Svenska folkets urgamla tilgifvenhet för fit KONUNGA-HUS. Vår kärlek mötte EDERS KONGL. HÖGHET vid Dess intråde i verlden, och har sedan följt EDERS KONGL. HÖGHET med en oafåtellig ömhet. Hvar och en af oss har altid ansedt EDERS KONGL. HÖGHETS åra och välgång, såfom en ganska vigtig del, så af sin enskilta som rikets allmänna lycka.

MEN vi kunne icke förtiga, at vår fågnad för en tid var blandad med oro. Ty sådant är människo-lynnen, at ju upriktigare man ålskar, ju svårare har man at utestånga en otidig farhåga. Vi fåstade en otålig upmärksamhet vid EDERS KONGL. HÖGHETS minsta göromål och sökte deruti upleta glada eller bedröfveliga förebud, af det öde, som våra barn eller barnabarn framdeles kunde förestå.

NÅDIGSTE HERRER!

ANSE icke denna oro med misnöje, ty hon vitnar om vårt nit; en sådan fruktan röjer sig icke hos et trolöst och kallfinnigt folk. Vår fågnad är nu desto renare, sedan EDERS KONGL. HÖGHET så fullkomligen har skingrat vår ovisshet. Hvert steg som EDERS KONGLI HÖGHET nu framskrider på den Hjeltevåg, som VASAR hafva upbrutit, upfyller Svea-land med välsignelser och frögderop. Mätte EDERS KONGL. HÖGHET i hela SIN tid få oafbrutit smaka det nöjet, at vara lika högt ålskad!

Up-

UPSALA Lårofåte tager en så mycket lifligare del i den allmänna glädjen, som det fådt lika som en förstföddflorätt til KRON-PRINSARS Nåd. Tvåne ålkade Thronföljare hafva för EDERS KONGL. HÖGHET gjort värden af denna Academie til förstlingen af Sin omtanka för vårt allmänna väl. Denna vård var vår åra och vår vinst; den gaf läraren drift och ungdomen upmärksamhet; Vettenskaperne fingo nytt lif samt nya ljus, och Europa årkände, at Sverige var lika så frugtbart på Snillen, som på Hjältar. EDERS KONGL. HÖGHET har åter förnyat vår fordna glants. Vi inse med et billigt höghmod vårt utmärkta företråde för andre undersätare. De få allenast i hoppet glädja sig åt en tilkommande sällhet, då vi redan hafva blifvit et värkeligt föremål för EDERS KONGL. HÖGHETS nådiga omsorg.

På sådane anledningar hafve vi vågat at i underdånighet anhålla om EDERS KONGL. HÖGHETS Nådiga Öfvervaro vid dessa tankars allmänne ompröfning. Det sättet, som vi bruke, at utforska sanningen är helt olika med det, som EDERS KONGL. HÖGHET en gång får höra i Rådsfalar, då Rikets allmänna värf skola öfvervågas. Vi finne dock med et slags tilfridsställelse, at Konung GUSTAF ADOLPH låt anställa ordenteliga Disputations-Åcter, med Respondens och Opponens, när vigtiga mål förhades, om hvilka Hans rådgifvare icke kunde förenas.

TILLÅT NÅDIGSTE HERRE, at vi nyttja denna berättelse til vår fördel, oagtradt händelserne föga hafva någon annan likhet

ån en GUSTAF ADOLFS närvaro. Men vi äro förlagne
at sammanlikna stora och små saker, när vår underdåniga af-
sigt går derpå ut, at förena EDERES KONGL. HÖGHETS nöje med
vår ringa skickelighet.

Efter Acten.

HÖGBORNE FÖRSTE,
ALLERNÄDIGSTE KRONPRINS.

VÅR ringhet och underdåniga vördnad vill fåga oss, at
EDERS KONGL. HÖGHET vid våra oöfvade samtals afhö-
rande, nedlätit Sig under Sin Høghet; men då EDERS KONGL.
HÖG-

HÖGHET behagar anse Ungdomens framsteg, såsom et värdigt föremål för SIN Nådiga upmärksamhet, så igenkänne vi i detta tankefätt GUSTAFS vishet hos GUSTAFS SON.

EDERS KONGL. HÖGHET har redan infett, at små saker ofta hafva viktiga följder. Deras verkan är merendels sen; i sin början ofta omärkelig, men desto kännbarare i sin mognad. Af denna beskaffenhet är upfostringsverket. Ehuru obetydeligt til sit utseende, kan det på et betydande sätt bidraga til en KONUNGS Åra och Rikets fällhet, genom en ökad myckenhet af dygdige och uplyste medborgare.

NÄR således EDERS KONGL. HÖGHET genom SITT Nådiga bifall och uplysta urskilning, väcker hos vår ungdom hug och agtning för nyttiga kunskaper, och med SITT eget Höga efterdömme lärer oss, at värda KONUNG och lag, så har EDERS KONGL. HÖGHET träffat det minst konstlade, men tillika måst kraftiga medel, at befodra SIN och SITT folks framtida lyckalighet.

FORTEFAREN min NÄDIGSTE HERRE at ålska och upmuntra lärdom. Ingen åra är mera ren, och mera varagtig än den, som vinnes genom detta medel, ty Vetenskaperne äro icke otacksamma, mot sina Beskyddare. Augusti och Ludvig den fjortondes svagheter och misstag äro redan förgåtne, men Snillet upvisar för alla tidevarf deras namn, såsom människoslagets allmänna välgörare. En utvidgad handel, och förbättra-
de

de flögder rikta et land, men merendels på desß grannars be-
kostnad; nya sanningar åter äro en rikedom, hvaruti flera folk-
slag kunna obehindrade deltaga. De äro en välgärning, som
förbinder hela människoslägtet; ty de gagna alla, och skada
ingen, utom bedragaren.

MEN det är otidigt, at upmana en PRINS, at älska Vetten-
skaper, som är född och upfödd af den måst uplyste Kän-
nare, och den ädelmodigaste Skydsherre, som Smak och
Snille någonsin hafva haft. En tacksam efterverld skal näm-
na GUSTAF DEN TREDJES Tidevarf bland Vitterhetens säl-
laste åldrar. Vi hoppas, at EDERS KONGL. HÖGHET skall, äf-
ven i detta mål, en gång ärfva SIN FADERS Åra, lika så vist,
som EDERS KONGL. HÖGHET redan har ärfvt HANS blod, HANS
snille och HANS hjerta.

TIL UNGDOMEN.

Innan jag lämnar detta rum, lærer det äfven tillåtas, at vi låta vår gemensamma glädje få mötas och omfamnas nedan för Thronen. Jag har velat tälka hvad Du känner, Du muntra Ungdom, och med svaga ord härma den starka röst, som talar i Dina hjertan, om vår kärlek, vår vörndnad och vår underdåniga tilgifvenhet för den bästa KONUNG.

Du torde ej gilla mit fått at uttrycka detta, och vid starka känslor kunna vi fållan fullgöra ofs sjelfva; men tilfället står Dig öppet för hela Din lifstid, at förbättra det, hvaruti jag har bruftit. Jag har ej nog uphögt den nåd, som i dag vederfarits denna Lärosal, det tålmod, och den mildhet, hvarmed våra samtal blifvit afhörda; lemna då Du Din tunga en äfven få fri fart, som Din årkänsla, och glöm icke, at kring hela vårt Rike utföra dem. Men vet för öfrigt, at en underfåtares pligt består mindre uti at tala, än at göra. Gärningar äro det språk, som tacksamheten bör föra inför Konungar.

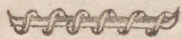
Om Regeringsbörden bestod i tal, och Riksstyrelsen i händelsernas handlösa lopp, få vore äfven ord en god belöning för Regenters möda; men då Regeringsverket består i et besvärligt förenande af alt det goda och alt det onda som åtföljer mänskliga inrättningar;
när

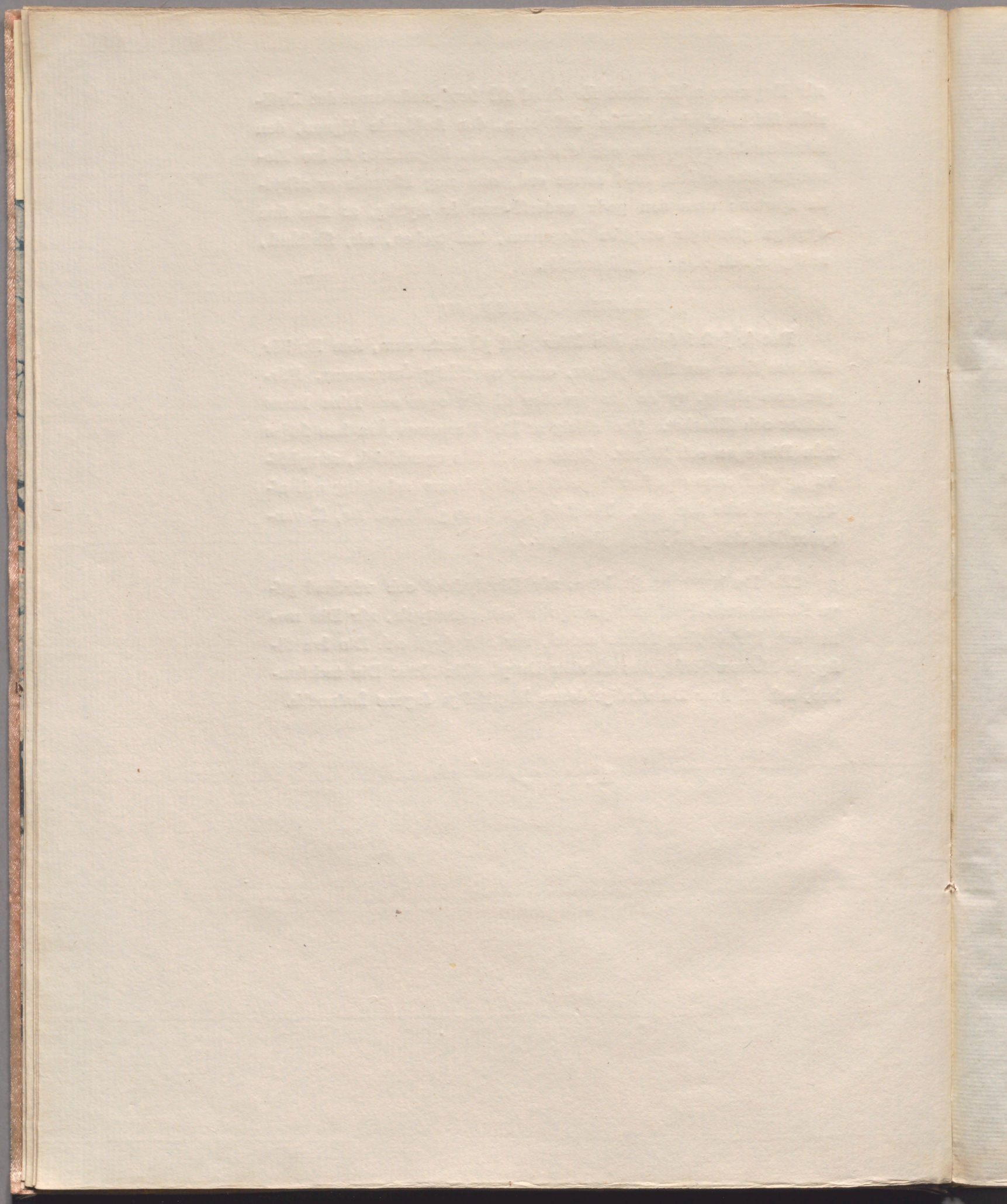
när Regenter måste stund för stund stå beväpnade emot det förfö-
riskä smickret, den lömska falskheten, den smådande lögnen, den
inkräktande egennyttn och det magtsjuka högmodet; få åro Ko-
nungar icke belätne med varme ord, ofta nog hämtade ur afkyl-
da hjertan; utan den goda underfåtaren är skyldig, at låta sina
dygdiga gärningar omgifva Regenten, låta trohet, nit, förstånd,
redlighet och vålmening framtråda.

ÅLSKADE UNGDOM!

Det är just i denna Din ålder, just på detta rum, som Du bör
inhämta läran om Dina pligter, emot en Nådigg ÖFVERHET. För-
gåt dem aldrig, ty de åro grunden til Din egen och Dina barns
fällhet och fåkerhet. Tro aldrig at Din KONUNGS Åra kan skiljas
från Din egen och Rikets. Tillåt alldrig Din egenkårelek, at uphåf-
va sig til Dommare öfver höga Statsvärf, hvars anledning och af-
figter Du icke kan inse. Tro Ditt öga i det goda Du ser, få van-
tyder Du aldrig oskyldiga gärningar.

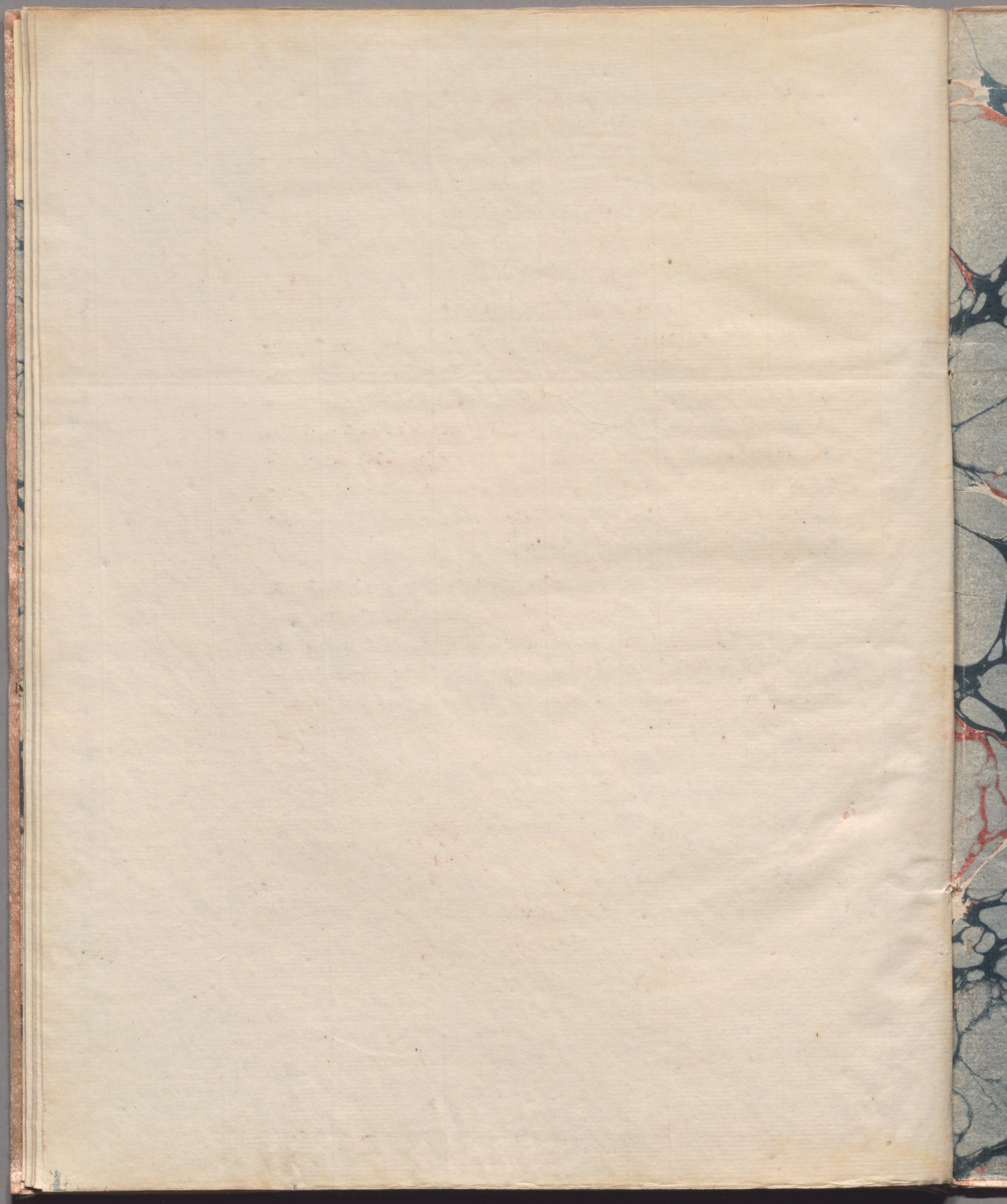
Når Du iagttager alt detta, når Din lydnad och vördnad gif-
va KONUNGENS Författningar styrka och eftertryck, når Din tro-
het och kårelek låtta HANS möda, når Din dygd och Din åra til-
skynda HONOM förnöjelse; då visar Du på bästa fåttat Din tacksam-
het, och då firar Du vårdigt denna högtideliga dagens åminnelse.

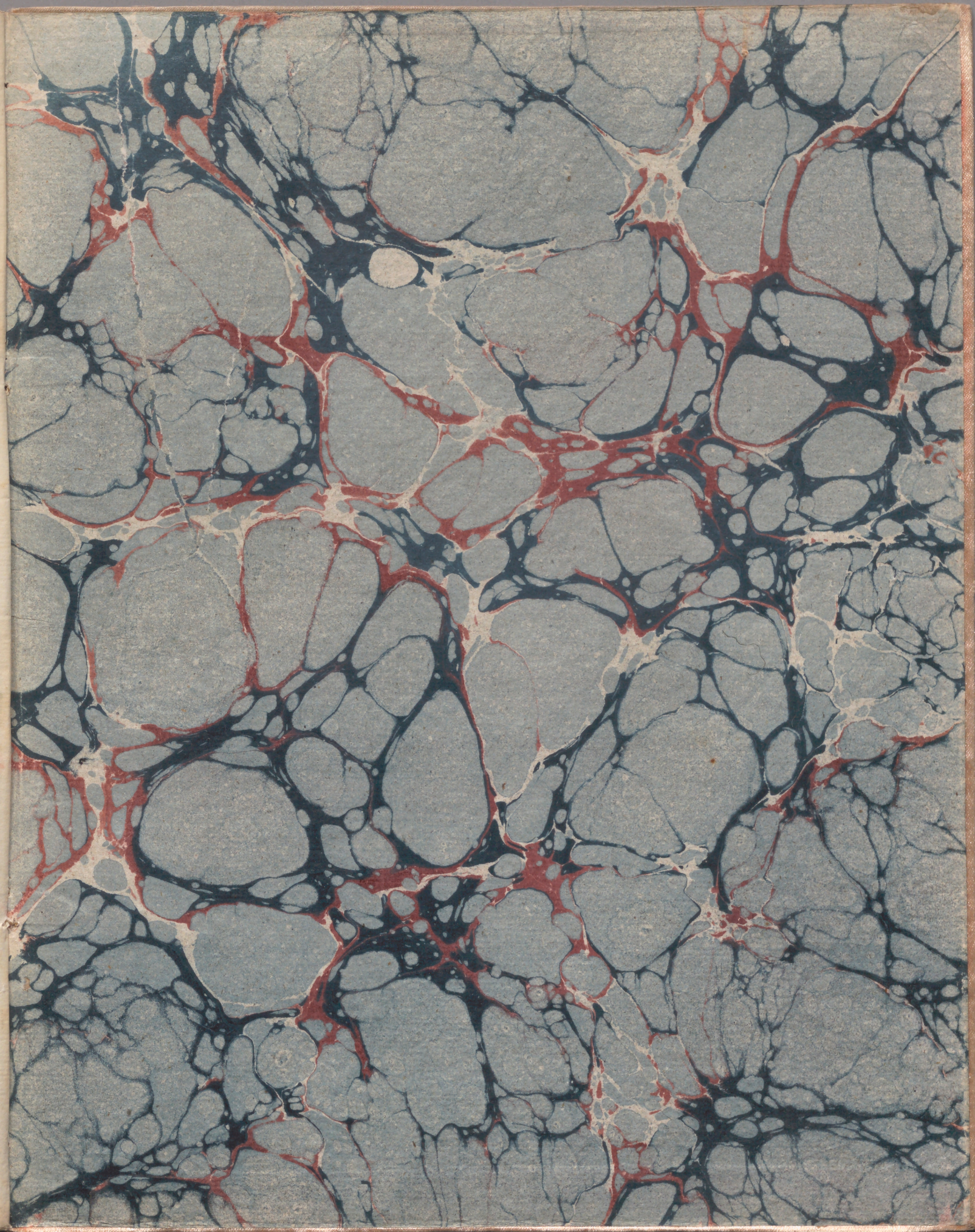

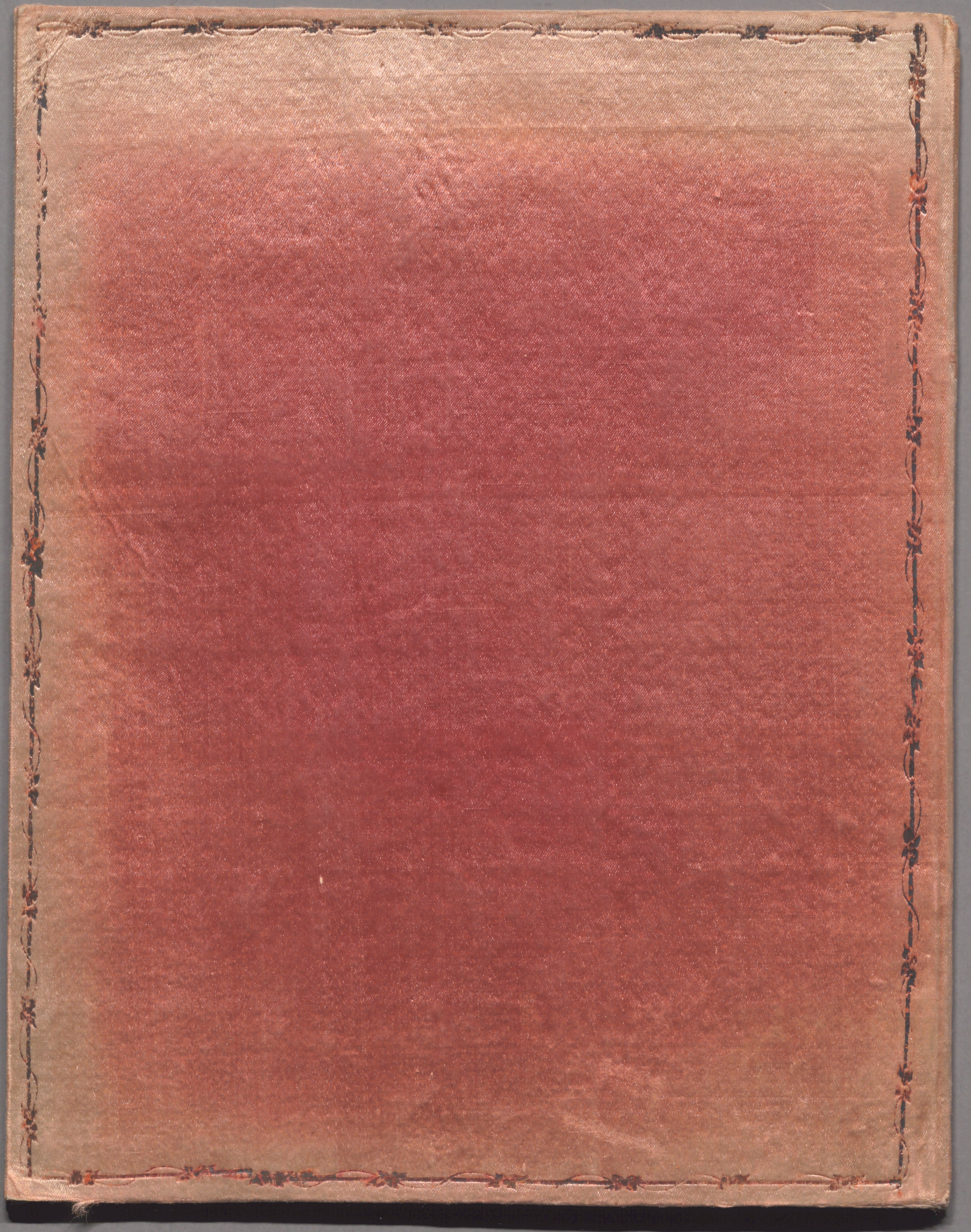

J. H. O'NEILL
&
N. O'NEILL

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

